

Onderzoek en oriëntatie

LEERLINGEN WEGWIJS MAKEN IN DE WERELD EN IN HUN EIGEN INNERLIJK

Voor professionals die met studenten/leerlingen werken.

DOOR FREDERIKE DE JONG

Onderzoek en oriëntatie

LEERLINGEN WEGWIJS MAKEN IN DE WERELD EN IN HUN EIGEN INNERLIJK

Eenzijds zijn er de verhalen die we vertellen en aan elkaar doorgeven. Bestaande verhalen, die we beter kunnen leren kennen en duiden (stermodel hoekpunt 2). Anderzijds is er onze behoefte aan maken, expressie geven aan onze denkbeelden (stermodel hoekpunt 4). Daartussen ligt een ruimte die voorwaarde is voor transitie: een verandering van het ene naar het andere waardensysteem, in woord (onze verhalen) en daad (de concretisering van onze ideeën in maaksels van onze hand). Die ruimte is een ethische ruimte waarbinnen mogelijkheden worden verkend (stermodel hoekpunt 3). Het voorstel is om ons daarbij te oriënteren aan een leefbare aarde als ethische horizon.

Een lesprogramma voor leerlingen/studenten betreft hen bij de verkenning van hun persoonlijke waarden. Het lesprogramma introduceert de notie van 'een leefbare aarde' als ethische horizon bij de leerlingen/studenten. Zij worden aan het begin van het traject uitgenodigd hun persoonlijke waardenpiramide te maken en ter afsluiting hun maatschappelijke waardenpiramide.

Aan de hand van een PowerPoint-presentatie worden ze ingewijd in een drietal grote filosofische thema's, namelijk kennis, mensleer en ethiek. De thema's worden telkens in polariteiten gepresenteerd en gecontrasteerd met een visie op 'heelheid'. De leerlingen/studenten wordt gevraagd hun eigen visie ten aanzien van de thema's aan het papier toe te vertrouwen, in een zogenaamd 'Eth-IK dossier'. Een opdracht in het dossier is zich te bezinnen op de eigen en de maatschappelijke 'schaduw': datgene wat we in onszelf liever niet in de ogen willen zien en wat we in de ander uitvergroot terugzien of wat zich in de maatschappij buiten ons blikveld manifesteert.

De workshops zijn erop gericht professionals die met leerlingen/studenten werken kennis en ideeën aan te reiken om hun leerlingen/studenten te begeleiden bij het aanleggen van hun persoonlijke Eth-IK dossier.

f.j.dejong2023@outlook.com

Onderzoek en oriëntatie.

VERKENNINGEN VAN 'WAARHEID'.

Voor professionals die met studenten/leerlingen werken.

**DOOR FREDERIKE DE
JONG**

Onderzoek en oriëntatie

'VERKENNING VAN WAARHEID'

We leven in tijden van verharding en verwarring. We hebben het over een 'post-truth'-tijdperk, over 'alternatieve waarheden' en over 'complotdenken'. Het zijn signalen die erop wijzen dat onze huidige en dominante manieren om over 'waarheid' te denken en te spreken, niet meer voldoen. In deze module wordt een voorstel gedaan voor een ander waarheidsconcept dan het dominante westerse, dat zich vanaf de Oudheid heeft ontwikkeld.

In de vorm van een voordracht wordt stilgestaan bij de wordingsgeschiedenis van het huidige waarheidsconcept en in het bijzonder bij de vraag welke wijzen van denken over 'de waarheid' we daarmee in de geschiedenis achter ons hebben gelaten of op een zijspoor hebben geplaatst. Een alternatief wordt geschetst, namelijk een dynamisch waarheidsconcept dat een ontwikkeling in zich draagt, die zich zowel individueel als collectief voltrekt. In aansluiting op de voordracht (van ca. een half uur) is er ruimte voor gesprek over het gepresenteerde waarheidsconcept.

Onderzoek en oriëntatie

DOEL VAN HET GESPREK

Het doel van het gesprek is om met elkaar onze visies op ‘waarheid’ te verkennen, aan de hand van een waarheidsmodel dat onderkomen biedt aan de ontelbare visies op waarheid die er zijn: zoveel als er mensen zijn.

Het waarheidsmodel helpt om de transitie die we als samenleving momenteel doormaken, te duiden. Het gaat hierbij om een transitie van een samenleving die op het oude waarheidsconcept is gebaseerd, naar een samenleving die op een nieuw waarheidsconcept is gebaseerd.

Het is de beweging van een houding waarbij we onze verantwoordelijkheid voor ons leven kunnen afwentelen op een ‘orde die onafhankelijk van mensen zou bestaan’, naar een houding van ‘waarachtig leven’. Het betekent een verandering van een perspectief dat zich baseert op ‘feiten’, naar een ethisch perspectief. In het ethisch perspectief gaat het om het gehoor geven aan het appèl dat met het mens-zijn is gegeven, namelijk het appèl om goed te doen.

Voor het onderwijs betekent het een verandering van onderwijs dat zich baseert op feiten, naar ethisch gefundeerd onderwijs. Vooronderstelling bij het voeren van het gesprek over onze visies op ‘waarheid’, is dat het gepresenteerde waarheidsconcept de tijdgeest beter helpt te verstaan dan het westerse waarheidsconcept dat vanaf de Oudheid ons denken heeft begeleid.

f.j.dejong2023@outlook.com